

Strategické zámery rozvoja činnosti ASPEK

na obdobie rokov 2011 - 2015

ASPEK – Asociácia priemyselnej ekológie na Slovensku je nezávislé, nepolitické a neziskové **združenie** priemyselných podnikov a ďalších právnických a fyzických osôb výrobného sektora a služieb, podnikateľských subjektov z environmentálneho sektora a vysokých škôl, **založené v roku 1993** s cieľom napomáhať pri riešení vplyvov podnikateľských aktivít na životné prostredie. Počas doterajšej mnohoročnej existencie získal ASPEK množstvo skúseností, ako je v reálnej podobe možné naplňať zámery deklarované pri jeho založení. Na rozdiel od prvopočiatkov rozvíjania jednotlivých aktivít, keď bolo potrebné hľadať možnosti realizovania vytýčených cieľov činností, v súčasnosti disponuje osvedčenou štruktúrou svojich aktivít, vyplývajúcich zo záujmov a potrieb nielen vlastnej členskej základne, ale aj podnikovej sféry ako celku. V rovine podnikovej sféry sa tak stal uznávaným reprezentantom v oblasti starostlivosti o životné prostredie, ako jej nadstavba, vytvorená na dobrovoľnom základe, slúžiaca jej potrebám.

ASPEK pozíciu akceptovaného predstaviteľa časti podnikovej sféry v environmentálnej oblasti prijal so zámerom reprezentovať jej záujmy o vyvážený vzťah ekonomických činností a starostlivosti o životné prostredie. Chce tak obhajovať oprávnené záujmy a potreby podnikateľských subjektov pri riešení vplyvov ich činností na životné prostredie. Symbiózu rozvoja podnikateľských aktivít a environmentálneho správania chce ASPEK podporovať cieľavedomým uplatňovaním zásad TUR v činnosti podnikateľských subjektov na jednej strane a inštitúcií štátu na strane druhej. Osobitný dôraz ASPEK prikladá využívaniu dobrovoľných nástrojov environmentálnej politiky štátu súbežne s uvedomelým dodržiavaním celospoločensky akceptovateľnej environmentálnej legislatívy.

Orientácia činnosti ASPEK

ASPEK pri založení deklaroval svoju **nezávislosť, nepolitický a neziskový charakter**. Doterajšie pôsobenie ASPEK sa týmito princípmi vždy riadilo. Súčasne sa potvrdila správnosť takto zvolenej orientácie, ktorou sa ASPEK bude aj naďalej uberať.

Aktivity ASPEK sa uskutočňujú v zásade v dvoch rovinách:

- **na úrovni podnikovej sféry s prvoradým zameraním na vlastnú členskú základňu.** ASPEK na tejto úrovni vytvára podmienky na vzájomnú komunikáciu, prenos informácií, uskutočňovanie odborných, vzdelávacích a propagačných podujatí, na spoločné definovanie záujmov, prerokovávanie problémov a prijímanie stanovísk. Členská základňa má značný odborný potenciál, ktorý okrem samotného využívania pre potreby zamestnávateľskej organizácie môže v nadpodnikovej úrovni napomáhať, vytváraním argumentačného inštrumentária na uplatňovanie širších (národných, prípadne nadnárodných) koncepčných aktivít na báze priemyselnej ekológie, resp. princípov TUR vrátane ambície ovplyvňovať verejnú mienku, pri riešení vplyvov podnikateľských aktivít na životné prostredie. Rozhodujúcou mierou tak môže prispieť k naplňaniu cieľov deklarovaných pri založení ASPEK. Doterajšie pôsobenie ASPEK ukázalo, že aj keď je ASPEK združením s vlastnou členskou základňou, rozsah a význam jeho aktivít presiahol jej rámec a má významný celospoločenský charakter. Je zrejmé, že takýto trend je potrebné rozvíjať aj v nasledujúcich rokoch.

- **v rovine inštitúcií štátu**, kde vytvára podmienky na vzájomnú komunikáciu s podnikovou sférou. ASPEK bude udržiavať, prípadne ďalej prehĺbovať spoluprácu s jednotlivými rezortnými ministerstvami. Doterajším najbližším partnerom pre ASPEK v tejto rovine bolo MŽP SR. Aj keď sa ASPEK otvorenie postavil za zachovanie samostatného rezortu životného prostredia, vysoko aktuálnou úlohou v najbližších rokoch bude vybudovanie efektívnych vzťahov s novozriadeným rezortom, do ktorého bude agenda životného prostredia začlenená. Za mimoriadne dôležitého partnera ASPEK, najmä s prihliadnutím na uvedené súvislosti, bude potrebné považovať MH SR, s ktorým najmä v posledných rokoch bola vo významnej miere rozvíjaná účinná spolupráca. S ďalšími ministerstvami a ústrednými orgánmi štátnej správy budú aj naďalej hľadané možnosti rozvinutia spolupráce.

Členská základňa ASPEK

V súlade so Stanovami ASPEK môžu byť jeho **členmi právnické a fyzické osoby** z priemyselných výrobných odvetví a ďalších ekonomických činností a služieb, ktoré prejavujú **záujem riešiť vplyvy svojich činností na životné prostredie**, alebo sa svojimi **podnikateľskými aktivitami podieľajú na riešení týchto vplyvov**. Osobitne významnou súčasťou členskej základne sú vysoké školy, najmä z pohľadu všestranne výhodnej spolupráce priemyslu a akademickou obcou. ASPEK sa pri ďalšom formovaní členskej základne bude orientovať na vytváranie vyváženého portfólia, reprezentujúceho najvýznamnejšie priemyselné odvetvia z hľadiska ich vplyvov na životné prostredie. V tomto zmysle bude potrebné sústrediť pozornosť najmä na potravinársky priemysel, stavebníctvo a dopravu. Osobitne veľmi významnou skupinou v palete priemyselných odvetví sú veľkí výrobcovia automobilov, vrátane ich subdodávateľov. Aj v prípade podnikateľských subjektov environmentálneho sektora sa ASPEK bude zameriavať na podchytenie záujmu týchto subjektov, s cieľom vytvoriť podmienky na riešenie spoločných problémov na pôde ASPEK.

Výhľadový zámer dosiahnuť postupným prechodom od voľného členstva k členstvu výberovému **prestížny charakter členskej základne ASPEK** je dlhodobý proces, ktorý je potrebné realizovať cieľavedome a voči súčasnej členskej základni citlivo. V predchádzajúcom období prijatý **Kódex člena ASPEK** bude aj naďalej jednou z podmienok prijímania nových členov ASPEK. Vyššie uvedenému zámeru vybudovať prestížny charakter členskej základne ASPEK by mala prispieť aj širšia propagácia významu kódexu člena všetkými dostupnými spôsobmi nielen v rámci aktivít ASPEK, ale aj jeho samotnými členmi. Súčasťou tohto procesu by malo byť posilovanie povedomia renomovaného postavenia subjektov združených v ASPEK, vrátane využívania ďalších motivačných stimulov, podporujúcich význam a exkluzivitu členstva v ASPEK.

Životaschopnosť a napĺňanie vyššie uvedeného zámeru musí byť podporovaná cieľavedomým **rozširovaním členskej základne**. V **rozmere kvantitatívnom** pôjde o posilovanie autority ASPEK zvyšovaním počtu a významnosti subjektov členskej základne. V súvislosti s budovaním prestížneho charakteru členstva v ASPEK je nevyhnutné klásť dôraz aj na **rozmer kvalitatívny**, najmä v súvislosti s prijímaním nových členov, či už na základe nimi prejaveneho záujmu, resp. pri cieleňom výbere zo strany ASPEK.

Vnútorne štruktúry ASPEK

Počas dlhoročného pôsobenia ASPEK sa postupne vytvorili jestvujúce vnútorné štruktúry, umožňujúce popri uskutočňovaní rôznorodých aktivít, plošne prístupných pre celú členskú základňu, aj špecifické aktivity podľa vecného zamerania (**odborné rady**), resp. podľa záujmu zúčastnenej časti členskej základne (**odborné skupiny**). Činnosť jestvujúcich vnútorných štruktúr bude ASPEK dostupnými prostriedkami podporovať, v prípade prejaveneho záujmu z členskej základne bude vytvárať podmienky pre vznik ďalších.

Partneri ASPEK

Partnerské vzťahy prispievajú k rozvíjaniu priaznivého povedomia o existencii ASPEK a k upevňovaniu pozície akceptovaného predstaviteľa časti podnikovej sféry v environmentálnej oblasti. **ASPEK** bude obdobne ako v predchádzajúcom období **spolupracovať so všetkými subjektami**, ktorých aktivity sú plne, alebo čiastočne orientované na riešenie problematiky vzťahu priemyselnej výroby a životného prostredia s rovnakými, alebo podobnými cieľmi (priemyselné zväzy, profesné a záujmové združenia, neštátne inštitúcie a i.) na národnej úrovni aj zo zahraničia. Pri výbere týchto partnerských vzťahov sa bude vychádzať z obojstranného záujmu o spoluprácu a z jej vzájomnej výhodnosti.

Aktivity ASPEK

Počas doterajšieho pôsobenia ASPEK sa postupne vytvorila škála **osvedčených aktivít**, ktoré vyplývajú z cieľov deklarovaných pri založení ASPEK a je predpoklad ich pozitívneho vnímania členskou základňou. Medzi tieto aktivity nepochybne patrí poskytovanie informačného a podporného servisu, spolupráca pri tvorbe a ďalšom zlepšovaní legislatívy životného prostredia s cieľom dosiahnuť vyváženosť environmentálnych a ekonomických požiadaviek, organizovanie odborných a vzdelávacích podujatí a podujatí umožňujúcich vzájomnú komunikáciu členských subjektov, spracovanie projektov ukončených vydaním publikácie na aktuálne témy priemyselnej ekológie, organizovanie účasti ASPEK a jeho členských subjektov na výstavách a veľtrhoch, vytváranie podmienok na špecifické aktivity členských subjektov podľa profesného zamerania v odborných skupinách.

Za významnú aktivitu ASPEK treba aj v ďalšom období považovať pozíciu administrátora národnej súťaže a koordinátora účasti Slovenska v európskej súťaži o podnikateľské ceny za životné prostredie. Skúsenosti nadobudnuté organizovaním doterajších dvoch ročníkov tejto súťaže ukázali, že ASPEK vie úlohy s tým spojené zabezpečiť tak, aby národná súťaž a účasť v európskej súťaži sa uskutočnili na dôstojnej a hodnovernej úrovni.

Škálu uvedených aktivít bude ASPEK **na základe prejaveneho záujmu** členskej základne, resp. z iniciatívy orgánov alebo Sekretariátu ASPEK **rozširovať**. Pri hľadaní nových aktivít bude o.i. prihliadať aj na akceptovateľné impulzy inštitúcií štátu.

Propagácia ASPEK

Súbežne s rozvíjaním aktivít ASPEK a spolupráce s relevantnými partnermi v súlade s týmito strategickými zámerni je nevyhnutné **rozširovať rozsah a zvyšovať úroveň propagácie** jeho činnosti ako aj jeho členských subjektov. Tento zámer sa bude realizovať prostredníctvom dostupných a doteraz osvedčených nástrojov propagácie, najmä:

- web stránky ASPEK s priebežnou aktualizáciou poskytovaných informácií a uvažovaným rozšírením o kontakty na členské subjekty,
- príležitostnými propagačnými akciami na informovanie odbornej verejnosti, inštitúcií štátu a ďalších subjektov o významných aktivitách ASPEK a ich výsledkoch,
- vydaním aktualizovaných informatívnych materiálov pre príležitostnú propagáciu, prípadne vydaním reprezentatívnej publikácie (vrátane súhrnu v anglickom jazyku),
- verbálnymi vystúpeniami na odborných a komerčných podujatiach organizovaných ASPEK, resp. s jeho spoluúčasťou,
- zvýšením dôrazu na používanie loga ASPEK nielen pri oficiálnych príležitostiach súvisiacich s činnosťou ASPEK, ale aj pri rôznych príležitostiach na úrovni samotných členských subjektov,
- v masmédiách priebežnými informáciami o aktivitách ASPEK, rozhovormi s predstaviteľmi ASPEK a zástupcami členských subjektov,
- využívaním drobných propagačných predmetov (diáre, kartičky, nálepky, upomienkové predmety).